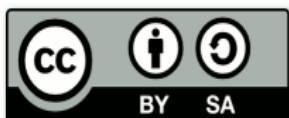

**Σύνταξη Βιβλιογραφικών Αναφορών με το
ΑΡΑ (7η έκδ.)
Βασικές Οδηγίες και Παραδείγματα**

Υπηρεσία Εκπαίδευσης Χρηστών

2023

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης:

[Creative Commons - Αναφορά - Παρόμοια Διανομή 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Τελευταία ενημέρωση: Ιούλιος 2023

Επιμέλεια: Ελένη Τζαβέλλα

Πληροφορίες: Υπηρεσία Εκπαίδευσης Χρηστών, Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης ΑΠΘ

Τηλ: 2310994216 email: ltraining@lib.auth.gr

Διεύθυνση: Κεντρική Βιβλιοθήκη, Νέο Κτήριο

Σημείωμα Αναφοράς:

Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης ΑΠΘ, Εκπαίδευση Χρηστών. (2023). *Σύνταξη βιβλιογραφικών αναφορών με το APA (7η έκδ.): Βασικές οδηγίες και παραδείγματα.*

https://www.lib.auth.gr/el/%CF%86%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B9%CE%B1?title_field_value=APA

Ο οδηγός αυτός βασίστηκε στα:

American Psychological Association. (2020). *Publication manual of the American Psychological Association: The official guide to APA style* (7th ed.)

American Psychological Association. (2020). *Guide to What's New in the Publication Manual of the American Psychological Association, Seventh Edition*. <https://apastyle.apa.org/instructional-aids/whats-new-7e-guide.pdf>

American Psychological Association. (2020). *APA Style: 7th Edition Student Paper Setup Guide*. <https://apastyle.apa.org/instructional-aids/student-paper-setup-guide.pdf>

Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης ΑΠΘ. (2016). *APA citation style 6th edition: Σύντομος οδηγός σύνταξης παραπομπών και βιβλιογραφίας*. https://www.lib.auth.gr/sites/default/files/docs_files/APA_Guide.pdf

Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης ΑΠΘ. (2019). *APA citation style (6η εκδ.): Βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Σύντομες οδηγίες και παραδείγματα*. https://www.lib.auth.gr/sites/default/files/docs_files/APA-examples-gre.pdf

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	4
Ενδοκειμενικές αναφορές (παραπομπές)	4
Δευτερογενείς αναφορές	8
Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών.....	10
Άρθρα περιοδικών εκδόσεων (επιστημονικά περιοδικά, ευρείας κυκλοφορίας, εφημερίδες)	10
Βιβλία.....	14
Διατριβές.....	18
Λεξικά, εγκυκλοπαίδειες.....	19
Διαδίκτυο	20
Οπτικοακουστικό υλικό	22
Άλλες πηγές.....	27
Μορφοποίηση εργασίας με το πρότυπο APA.....	29
Παράδειγμα βιβλιογραφικής λίστας.....	31

Εισαγωγή

Κατά τη συγγραφή της εργασίας πρέπει να αναφέρουμε όλες τις πηγές από τις οποίες αντλήσαμε πληροφορίες και ενσωματώσαμε στην εργασία μας με διάφορους τρόπους: αυτούσια παράθεση αποσπασμάτων, παράφραση ή σύνοψη.

Αρχικά παραθέτουμε την πηγή στο σώμα της εργασίας, κάνοντας μια σύντομη αναφορά, που δεν διακόπτει την ροή του κειμένου, η οποία παραπέμπει στην λεπτομερή βιβλιογραφική λίστα, που οργανώνουμε συγκεντρωτικά στο τέλος της εργασίας.

Για κάθε ενδοκειμενική παραπομπή εντός του κειμένου πρέπει να υπάρχει και η αντίστοιχη αναφορά στη βιβλιογραφική λίστα και κάθε αναφορά της βιβλιογραφικής λίστας αντιστοιχεί τουλάχιστον σε μία παραπομπή στο σώμα του κειμένου¹.

Ενδοκειμενικές αναφορές (παραπομπές)

Οι ενδοκειμενικές αναφορές (παραπομπές) στο βιβλιογραφικό πρότυπο APA είναι κατά κανόνα **παρενθετικές**: σχηματίζονται βάζοντας σε παρένθεση το επώνυμο του συγγραφέα (δημιουργού) και το έτος δημοσίευσης της πηγής του χρησιμοποιήσαμε.

Παραδείγματα:

Κατά την διετία 2000-2002 παρατηρήθηκε αύξηση των οικονομικών δεικτών (Hobbs, 2010).

Emerging evidence indicates that ... (Smiths, 2021).

Αν εξυπηρετεί την συγγραφή, η ενδοκειμενική αναφορά των πηγών μπορεί να γίνει ελεύθερα στη ροή του κειμένου (**αφηγηματικές παραπομπές**). Σ' αυτή την περίπτωση το επώνυμο του δημιουργού αποτελεί μέρος του κειμένου και το έτος δημοσίευσης του έργου μπαίνει σε παρένθεση.

¹ Εξαιρούνται οι δευτερογενείς αναφορές, στις οποίες οι πρωτογενείς πηγές αναφέρονται στο κείμενο αλλά όχι στην βιβλιογραφία.

Παράδειγμα:

Σύμφωνα με την έρευνα του Hobbs (2010) κατά την διετία 2000-2002 παρατηρήθηκε αύξηση των οικονομικών δεικτών.

Αριθμός σελίδας στις παραπομπές

Προσθέτουμε αριθμό σελίδας- σελίδων στις ενδοκειμενικές παραπομπές μόνο όταν κάνουμε αυτούσια παράθεση αποσπάσματος από την πηγή που χρησιμοποιούμε, ή, ενίοτε, σε παραφράσεις μεγάλων αποσπασμάτων, στις οποίες θέλουμε να παραπέμψουμε τον αναγνώστη σε πολύ συγκεκριμένα σημεία του κειμένου.

Αν δεν υπάρχει σελιδαρίθμηση, προσθέτουμε κάποια άλλη ένδειξη που θα βοηθήσει στον γρήγορο εντοπισμό του αποσπάσματος, όπως αριθμό παραγράφου ή κεφαλαίου.

Παραδείγματα:

(King, 2010, p. 60) (King, pp.62-64) (King, pp. 30, 75-79)

(Γεωργίου, 1995, σ. 75) (Καραλής, κεφ. 2)

Για τον τρόπο χρήσης των πηγών, δηλαδή τις παραθέσεις, παραφράσεις, συνόψεις, υπάρχει αντίστοιχο κεφάλαιο (σ. 7-9) στον οδηγό της προηγούμενης (6^{ης}) έκδοσης, που μπορούμε να βρούμε στον ιστότοπο της Βιβλιοθήκης:

<https://www.lib.auth.gr/el/apa-%CE%BF%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CF%8C%CF%82>

Περιπτώσεις παραπομπών ανάλογα με τον συγγραφέα- δημιουργό:

Έργο με 1 συγγραφέα: (Επώνυμο, Έτος)

Παραδείγματα: (King, 2010) (Παπαβλασσόπουλος, 2019)

Έργο με 2 συγγραφείς: (Επώνυμο & Επώνυμο, Έτος)

Παραδείγματα: (Ebbing & Gammon, 2011) (Γεωργίου & Θωμόπουλος, 2020)

Έργο με 3 ή και περισσότερους συγγραφείς: καταχωρούμε τον πρώτο δημιουργό και αμέσως μετά βάζουμε την ένδειξη *κ.ά.* ή *et al.*

Παραδείγματα: (Ξερόπουλος κ.ά., 2020) (Su et al., 2015)

Ανώνυμα έργα: αντί για το όνομα συγγραφέα βάζουμε τον τίτλο του έργου ή μια συντετμημένη μορφή του. Για βιβλία, ο τίτλος μπαίνει σε πλάγια γραφή. Για άρθρα ή κεφάλαια βιβλίων, σε εισαγωγικά.

Παραδείγματα: (*A few thoughts*, 2014) (“Short voyage”, 1970)

Αν το έργο αναφέρει (στην σελίδα τίτλου ή copyright), το “Ανώνυμος” ή “(Anonymous)” ως στοιχείο συγγραφέα, χειριζόμαστε τον όρο σαν να ήταν επώνυμο.

Παραδείγματα: (Anonymous, 1940) (Ανώνυμος, 1900)

Έργα συλλογικών οργάνων: (πλήρες όνομα φορέα, έτος)

Παράδειγμα: (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 2020)

Αν παραπέμψουμε στην πηγή περισσότερες από μια φορές, κατά την πρώτη αναφορά καταγράφουμε το πλήρες όνομα του φορέα και δίνουμε σε αγκύλες και την συντομογραφημένη μορφή του, την οποία χρησιμοποιούμε στις επόμενες παραπομπές.

Παράδειγμα:

Πρώτη αναφορά: (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης [ΑΠΘ], 2020)

Επόμενες αναφορές: (ΑΠΘ, 2020)

Όταν παραπέμπουμε σε περισσότερα από 1 έργα στην ίδια παρένθεση:

Έργα του ίδιου συγγραφέα: Καταχωρούμε με χρονολογική σειρά αρχίζοντας από το παλαιότερο (τα έργα χωρίς χρονολογία θεωρούνται παλαιότερα). Διαχωρίζουμε τα έργα με άνω τελεία. Δίνουμε το επώνυμο του συγγραφέα μόνο μία φορά.

Παραδείγματα: (Bryan, n.d.; 1999; 2020; in press) (Γεωργίου, χ.χ.; 1995; 2000)

Έργα του ίδιου συγγραφέα με ίδια χρονιά έκδοσης: Παραθέτουμε το επώνυμο του συγγραφέα μόνο μία φορά. Βάζουμε μετά το έτος κάποιο διακριτικό σύμβολο το οποίο επαναλαμβάνουμε στην βιβλιογραφία που οργανώνεται αλφαβητικά.

Παραδείγματα: (Bryan, 2020a; 2020b) (Γεωργίου, 2010a; 2010b)

Έργα διαφορετικών συγγραφέων: καταχωρούμε αλφαβητικά τα έργα και τα διαχωρίζουμε με το λατινικό σύμβολο της άνω τελείας.

Παραδείγματα: (Bryan, 2000; Delton, 1999; Smith 2020)

(Ξενόπουλος, 2020; Φράγκου, 1999)

Έργα συγγραφέων με κοινό επώνυμο: καταχωρούμε στην παρένθεση και το αρχικό του μικρού ονόματος ή και του μεσαίου, αν χρειαστεί, πριν από το επώνυμο.

Παραδείγματα: (A. Smith, 2010; J. Smith, 1999) (A.D. Bryan, 2010; A.M. Bryan, 2020)

Έργα με 2 συγγραφείς και κοινό τον πρώτο συγγραφέα: Καταγράφουμε στην παρένθεση και τον δεύτερο συγγραφέα, όπως είναι ο κανόνας, και οργανώνουμε αλφαβητικά.

Παραδείγματα: (Bryan & Albert, 2020; Bryan & Wolt, 2010)

Έργα με περισσότερους από 2 συγγραφείς και κοινό τον πρώτο συγγραφέα ή και

περισσότερους: Αντί να καταγράψουμε απλώς τον πρώτο συγγραφέα και να βάλουμε το *κ.ά.* ή *et al.*, αναφέρουμε όσους χρειάζεται για να μην δημιουργείται σύγχυση και στο τέλος βάζουμε την ένδειξη *κ.ά.* ή *et al.* Οργανώνουμε με αλφαβητική σειρά.

Παραδείγματα: (Bryan, Albert, Dustin et al., 2020; Bryan, Albert, Wolt et al., 2010)

Δευτερογενείς αναφορές

Δευτερογενείς βιβλιογραφικές αναφορές προκύπτουν όταν χρησιμοποιούμε στην εργασία υλικό από έργα που δεν έχουμε διαβάσει οι ίδιοι, αλλά πήραμε μέσα από άλλα έργα, που λειτούργησαν δηλαδή ως δευτερογενείς πηγές στην έρευνά μας. Για παράδειγμα, αναφέρουμε στην εργασία τα αποτελέσματα μιας έρευνας ενός συγγραφέα, που διαβάσαμε για αυτήν στο έργο κάποιου άλλου συγγραφέα.

Η πρακτική αυτή πρέπει να αποφεύγεται και οφείλουμε να διασταυρώνουμε τα στοιχεία από τις πρωτογενείς πηγές τους. Ωστόσο, αυτό κάποιες φορές είναι αδύνατον να γίνει, για διάφορους λόγους (γλώσσα που δεν γνωρίζουμε, ελλιπή βιβλιογραφικά στοιχεία κ.ά.) Αν εμπιστευόμαστε τον συγγραφέα της δευτερογενούς πηγής μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τα στοιχεία και, αναφορικά με τις βιβλιογραφικές αναφορές κάνουμε τα εξής:

Στην βιβλιογραφική λίστα καταγράφουμε μόνο την πηγή που διαβάσαμε, δηλαδή την δευτερογενή.

Στις ενδοκειμενικές παραπομπές κάνουμε αναφορά στην πρωτογενή πηγή και βάζουμε την ένδειξη "όπως αναφέρεται στο" πριν από την αναφορά του συγγραφέα της πηγής που διαβάσαμε.

Παράδειγμα (Διαβάσαμε στον Hunder για την έρευνα του Thomas. Στην βιβλιογραφία θα καταγράψουμε μόνο τον Hunder, αλλά στο κείμενο της εργασίας θα πούμε):

Σύμφωνα με τον Thomas (όπως αναφέρεται στο Hunder, 2020)...

ή: Σύμφωνα με μια πρόσφατη έρευνα (Thomas, όπως αναφέρεται στο Hunder, 2020).

Αν δίνονται πληροφορίες και για το έτος της πρωτογενούς πηγής, το αναφέρουμε και αυτό:

Σύμφωνα με τον Thomas (2018, όπως αναφέρεται στο Hunder, 2020).

ή: Σύμφωνα με μια πρόσφατη έρευνα (Thomas, 2018, όπως αναφέρεται στο Hunder, 2020).

Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών

Άρθρα περιοδικών εκδόσεων (επιστημονικά περιοδικά, ευρείας κυκλοφορίας, εφημερίδες)

Γενική μορφή: Επίθετο, Ό. Ό., (έτος). Τίτλος άρθρου. *Τίτλος περιοδικού*, αριθμός τόμου(αρ.τεύχους), σελίδες. <https://doi.org/xx.xxxx/xxxxxxx>

Είδος πηγής	Ενδοκειμενική παραπομπή	Βιβλιογραφική Αναφορά
Άρθρο (journal article) με έναν συγγραφέα	(Bahrick, 1979)	Bahrick, H. P. (1979). Maintenance of knowledge: Questions about memory we forgot to ask. <i>Journal of Experimental Psychology: General</i> , 108, 296–308. http://dx.doi.org/10.1037/0096-3445.108.3.296
Άρθρο με δύο συγγραφείς	(Findeisen & Sachs, in press)	Findeisen, S., & Sachs, D. (in press). Education and optimal dynamic taxation: The role of income-contingent student loans. <i>Journal of Public Economics</i> . http://dx.doi.org/10.3758/s13423-011-0181-y

Άρθρο με τρεις έως είκοσι συγγραφείς ²	(Roediger et al., 2011)	Roediger, H. L., III, Agarwal, P. K., McDaniel, M. A., & McDermott, K. B. (2011). Test-Enhanced learning in the classroom: Long-Term improvements from quizzing. <i>Journal of Experimental Psychology: Applied</i> , 17(4), 382–395. http://dx.doi.org/10.1037/a0026252
Άρθρο με 21 ή περισσότερους συγγραφείς ³	(Kang et al., 2008)	Kang, E. Y., Cheasley, D., Le Page, C., Wakefield, M. J., da Cunha Torres, M., Rowley, S., Salazar, C., Xing, Z., Allan, P., Bowtell, D. D. L., Mes-Masson, A.-M., Provencher, D. M., Rahimi, K., Kelemen, L. E., Fasching, P. A., Doherty, J. A., Goodman, M. T., Goode, E. L., Deen, S., ... Gorringer, K. L. (2021). Refined cut-off for TP53 immunohistochemistry improves prediction of TP53 mutation status in ovarian mucinous tumors: Implications for outcome analyses. <i>Modern Pathology</i> , 34(1), 194–206. https://doi.org/10.1038/s41379-020-0618-9
Άρθρο περιοδικού ευρείας κυκλοφορίας (magazine)	(Ο' Keefe, 1961)	Keefe, J. A. (1961, February). Tektites as natural earth satellites: Observations indicate that orbiting tektites, on entering the atmosphere, fall in a few revolutions. <i>Science</i> , 133, 562-566.

² Στην Βιβλιογραφία καταγράφουμε αναλυτικά μέχρι 20 συγγραφείς.

³ Για έργα με περισσότερους από 20 συγγραφείς, στην Βιβλιογραφία καταγράφουμε τους 19 πρώτους, βάζουμε κόμμα (,) στον 19^ο συγγραφέα βάζουμε τρεις τελείες (...) και αμέσως μετά αναφέρουμε το όνομα του τελευταίου, παραλείποντας τους ενδιάμεσους.

	(Lang & Cachero, 2021)	Lang, C., & Cachero, P. (2021, April 7). How a long history of intertwined racism and misogyny leaves asian women in America vulnerable to violence. <i>Time</i> . https://time.com/5952819/history-anti-asian-racism-misogyny/
Άρθρο εφημερίδας	(Καφαντάρης, 2012)	Καφαντάρης, Τ. (2012, 30 Σεπτεμβρίου). Η επιστήμη της λογοκλοπής: Στο βασίλειο του Internet πώς μπορεί να περιχαρακωθούν τα πνευματικά δικαιώματα και πώς να αποτραπεί η λογοκλοπή; <i>Το Βήμα</i> . http://www.tovima.gr/
Ανώνυμο άρθρο εφημερίδας ⁴	(“Ειδικότητες του μέλλοντος”, 2015)	Ειδικότητες του μέλλοντος στην εποχή της κρίσης (2015, Σεπτέμβριος 13). <i>Το Βήμα</i> . http://www.tovima.gr/
Βιβλιοκριτική (χωρίς τίτλο)	(Beeple, 2010)	Beeple, N. (2010). [Review of the book <i>Higher education and international student mobility in the global knowledge economy</i> , by Gürüz, K.]. <i>The Canadian Journal of Higher Education</i> , 40(3), 106-108. http://journals.sfu.ca/cjhe/index.php/cjhe/index

⁴ Στις ενδοκειμενικές παραπομπές των ανώνυμων έργων, αν ο τίτλος είναι εκτενής, μπορούμε να τον παραθέσουμε σε συντετμημένη μορφή.

Βιβλιοκριτική (Με τίτλο)	(Ζήρας, 2010)	Ζήρας, Α. (2010). Σύγχρονα κτερίσματα [Κριτική του βιβλίου <i>Ο θησαυρός των αηδονιών και άλλα διηγήματα</i> , του Η. Χ. Παπαδημητρακόπουλου]. <i>Διαβάζω</i> (505), 34-35.
Δευτερογενής Πηγή ⁵	(Stevens, as cited in Chong & Kuo, 2015) (Thomas, 1999, όπως αναφέρεται στον Hunder, 2020).	Chong, V., & Kuo, C. H. (2015). Racial identity profiles of asian-white biracial young adults: Testing a theoretical model with cultural and psychological correlates. <i>Asian American Journal of Psychology</i> , 6(3), 203-212. http://dx.doi.org/10.1037/aap0000022 Hunder, G. (2020). Writing a scientific article. <i>Journal of cultural studies</i> , 5(2), 100-104. http://dx.doi.org/10.xxx/aax00000252

⁵ Βλ. περισσότερα στο κεφάλαιο “Δευτερογενείς αναφορές”.

Βιβλία

Γενική μορφή: Επίθετο, Ό. Ό. (έτος). *Τίτλος βιβλίου*. Εκδότης.

Για τους συγγραφείς ακολουθούμε τους ίδιους κανόνες με τα άρθρα περιοδικών.

Είδος πηγής	Ενδοκειμενική παραπομπή	Βιβλιογραφική Αναφορά
Έντυπο βιβλίο	(Kazdin, 2011)	Kazdin, A. E. (2011). <i>Single-case research designs: Methods for clinical and applied settings</i> (2nd ed.). Oxford University Press.
Ηλεκτρονικό βιβλίο με doi	(King, 1998)	King, H. (1998). <i>Hippocrates' woman: Reading the female body in Ancient Greece</i> . Routledge. https://doi.org/10.4324/9780203025994
Ηλεκτρονικό βιβλίο με url	(Ξενόπουλος, 1906)	Ξενόπουλος, Γ. (1906). <i>Μαργαρίτα Στέφα: Ήθη επαρχιακά</i> . Βιβλιοπωλείον της Εστίας. https://digital.lib.auth.gr/record/149903/?ln=el

Βιβλίο με συγγραφέα συλλογικό όργανο ⁶	(APA, 2020)	American Psychological Association. (2020). <i>Publication manual of the American Psychological Association: The official guide to APA style</i> (7 th ed.).
Βιβλίο χωρίς συγγραφέα ⁷	(Βαλκάνια και ορθοδοξία, 1993) (<i>A few thoughts</i> , 2014) (Anonymous, 2010)	<i>Βαλκάνια και ορθοδοξία</i> . (1993). Μήνυμα. <i>A few thoughts</i> . (2014). Johnson Press. Anonymous. (2010). <i>Untold story</i> . Birghen Press.
Μεταφρασμένο βιβλίο	(Ebbing & Gammon, 2011)	Ebbing, D. D. & Gammon, S. D. (2011). <i>Γενική χημεία</i> (Ν. Δ. Κλούρας, Μετ.). Τραυλός.

⁶ Στην βιβλιογραφική λίστα δεν χρησιμοποιούμε συντομογραφημένα ονόματα φορέων. Στις ενδοκειμενικές παραπομπές, αν παραπέμψουμε περισσότερες από μία φορές, αναφέρουμε ολογράφως την πρώτη φορά δίνοντας και την συντομογραφία σε αγκύλη και τις επόμενες φορές μόνο την συντομογραφία. Όταν το συλλογικό όργανο είναι ταυτόχρονα δημιουργός και εκδότης παραλείπουμε το πεδίο του εκδότη.

⁷ Το *anonymous* ή *ανώνυμος* το χρησιμοποιούμε μόνο όταν το βλέπουμε ρητά στην σελίδα τίτλου (ή την σελίδα copyright). Μεταχειριζόμαστε τον όρο ως όνομα.

Πρακτικά Συνεδρίου ⁸	(Su et al., 2015)	Su, C. F., Wang, S.H., & Yeh, M.L. (Eds). (2015). <i>1st global conference on biomedical engineering & 9th asian-pacific conference on medical and biological engineering: October 9-12, 2014, Tainan, Taiwan</i> . Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-12262-5
Δευτερογενής Πηγή ⁹	(Trajanovski, as cited in Vakalopoulos, 1988) (Steams, 1999, όπως αναφέρεται στο Babbie, 2011)	Vakalopoulos, K. A. (1988). <i>Modern history of Macedonia 1830-1912: From the birth of the Greek State until the liberation</i> . Barbounakis. Babbie, E. (2011). <i>Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα</i> (Γ.Βογιατζής, Μετ.). Κριτική.

⁸ Τις ανακοινώσεις/εργασίες σε συνέδρια τις σχηματίζουμε με βάση τον τύπο τους: αν είναι δημοσιευμένα σε περιοδικό, είναι δηλαδή άρθρα περιοδικού, κεφάλαιο σε βιβλία, ιστοσελίδα κ.ο.κ.

⁹ Βλ. περισσότερα στη σελ. 8.

Διατριβές

Γενική μορφή: Επίθετο, Ό. Ό. (έτος). Τίτλος [Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο]. Πηγή. url

Διδακτορική διατριβή δημοσιευμένη σε πανεπιστημιακό αποθετήριο	(Ψάλτου, 2021)	Ψάλτου, Σ. Γ. (2021). <i>Απομάκρυνση μικρορύπων από επιρυσασμένα νερά με την εφαρμογή του καταλυτικού οζονισμού</i> [Διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης]. IKEE. https://ikee.lib.auth.gr/record/336716/?ln=en
Διδακτορική διατριβή από εμπορική βάση δεδομένων ¹⁰	(Wilson, 2010)	Wilson, D. H. (2010). <i>Vocational education in high schools: A future outlook</i> (Publication No. 3402501) [Doctoral Dissertation, Liberty University]. ProQuest Dissertations & Theses Global.
Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή	(Oast, 2008)	Oast, J. B. (2008). <i>Forgotten masters: Institutional slavery in Virginia 1680-1860</i> [Unpublished doctoral dissertation]. The college of William and Mary in Virginia.

¹⁰ Δεν καταγράφουμε το url της βάσης δεδομένων, επειδή αποτελεί συνδρομητική υπηρεσία και δεν μπορεί να έχει ελεύθερη πρόσβαση ο αναγνώστης. Αν η διατριβή έχει doi, ωστόσο, το καταγράφουμε σε κάθε περίπτωση. Την βάση δεδομένων την αναφέρουμε μόνο όταν είναι το μοναδικό μέσο ανάκτησης για τον αναγνώστη. Αλλιώς, περιοριζόμαστε στα στοιχεία του Πανεπιστημίου και στο doi ή το url του αποθετηρίου.

Λεξικά, εγκυκλοπαίδειες

Είδος Πηγής	Ενδοκειμενική Παραπομπή	Βιβλιογραφική Αναφορά
Λήμμα σε λεξικό ή εγκυκλοπαίδεια (με συγγραφέα)	(Masters, 2014)	Masters, N. T. (2014). Abstinence. Στο R. J. R. Levesque (Επιμ.), <i>Encyclopedia of Adolescence</i> . http://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007/978-1-4419-1695-2_341
Λήμμα σε λεξικό ή εγκυκλοπαίδεια (χωρίς συγγραφέα) ¹¹	(Cambridge University Press, n.d.) (Norton & Smith, 2015)	Cambridge University Press. (n.d.). Abortion. In <i>Cambridge Dictionaries Online</i> . http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/abortion Norton, E., & Smith, W. (Eds). (2015). Abortion. In <i>Dictionary of Medical Terms</i> (2 nd ed., p.85). Medical Press.

¹¹ Στα πληροφοριακά έργα που δεν υπάρχει συγκεκριμένος συγγραφέας ή συγγραφείς, συνήθως έχει την επιμέλεια ο φορέας της έκδοσης. Μπορεί, επίσης, να έχουμε ως επιμελητές ομάδα φυσικών προσώπων. Σ' αυτή την περίπτωση κάνουμε την αναφορά ως έργο με επιμελητή. Στα έντυπα έργα καταγράφουμε και αριθμό σελίδας.

Διαδίκτυο

Γενική μορφή: Επίθετο, Ό. Ό (έτος). Τίτλος. url

Είδος Πηγής	Ενδοκειμενική Παραπομπή	Βιβλιογραφική Αναφορά
Ιστοσελίδα σε ιστότοπο (με συγγραφέα)	(Denny, 2018)	Denny, J. (2018). <i>Employee training: The secret to business success</i> . Elearning Industry. https://elearningindustry.com/employee-training-the-secret-%cf%84o-business-success
Ιστοσελίδα σε ιστότοπο (με συγγραφέα συλλογικό όργανο) ¹²	(United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, 2013)	United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, Institute for Lifelong Learning. (2013). <i>2nd Global report on adult learning and education: Rethinking literacy</i> . http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002224/222407E.pdf

¹² Αν παραπέμψουμε περισσότερες από μια φορές σε συλλογικό όργανο, χρησιμοποιούμε την συντομογραφημένη μορφή του ονόματός του. Βλ. περισσότερα στο κεφάλαιο “Ενδοκειμενικές αναφορές (παραπομπές)”.

<p>Ιστοσελίδα σε ειδησεογραφικό ιστότοπο</p>	<p>(Woodyatt, 2021)</p>	<p>Woodyatt, A. (2021, July 8). <i>Climate change altered the size of human bodies</i>. CNN. https://edition.cnn.com/2021/07/08/world/climate-change-body-size-intl-scli-scn/index.html</p>
<p>Ιστολόγιο (blogpost)</p>	<p>(Σωτηρόπουλος, 2021)</p>	<p>Σωτηρόπουλος, Β. (2021, Απρίλιος 8). Ο υποχρεωτικός εμβολιασμός των μαθητών δεν παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα. <i>E-Lawyer</i>, http://elawyer.blogspot.com/</p>
<p>Ιστοσελίδα με ημερομηνία ανάκτησης¹³</p>	<p>(Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης [ΑΠΘ], χ.χ) (Aristotle University of Thessaloniki [AUTH], n.d.)</p>	<p>Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. (χ.χ.). <i>Πανεπιστημιακές Μονάδες</i>. Ανακτήθηκε 10 Δεκεμβρίου 2021 από https://www.auth.gr/univunits/ Aristotle University of Thessaloniki. (n.d.). <i>University Units</i>. Retrieved December 10, 2021 from https://www.auth.gr/en/university-units/</p>
<p>Wikipedia</p>	<p>(“Drakolimni”, 2021)</p>	<p>Drakolimni. (2021, March 25). In <i>Wikipedia</i>. https://en.wikipedia.org/wiki/Drakolimni</p>

¹³ Το *retrieved from/ανακτήθηκε από* (+ ημερομηνία) χρειάζεται μόνο στις περιπτώσεις που url δεν είναι σταθερά. Είναι, επίσης, χρήσιμο όταν το άρθρο δεν έχει ημερομηνία. Αν παραπέμψουμε περισσότερες από μια φορές σε συλλογικό όργανο, χρησιμοποιούμε την συντομογραφημένη μορφή του ονόματός του. Βλ. περισσότερα στο κεφάλαιο “Ενδοκειμενικές αναφορές (παραπομπές)”.

Οπτικοακουστικό υλικό

Γενική μορφή: Επίθετο, Ό. Ό. (Ρόλος δημιουργού). (έτος). *Τίτλος* [είδος έργου]. Εκδότης. url

Είδος πηγής	Ενδοκειμενική Παραπομπή	Βιβλιογραφική Αναφορά
ταινία ¹⁴	(Ayoade, 2011) (Meirelles, 2019)	Ayoade, R. (Σκηνοθέτης). (2011). <i>Submarine</i> [Κινηματογραφική ταινία]. Film4 Productions. Meirelles, F. (Director). (2019). <i>The two popes</i> [film]. Netflix. http://www.netflix.com
Youtube video	(Nicolae, 2017)	Nicolae, C. (2017, January 12). <i>Sting - Shape of My Heart (Leon)</i> [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=QK-Z1K67uaA

¹⁴ Την ιστοσελίδα πρόσβασης την αναφέρουμε μόνο όταν είναι η μοναδική πηγή για την ανάκτηση του έργου από τον αναγνώστη.

Youtube channel ¹⁵	(NASA, n.d.)	NASA. (n.d.). <i>Home</i> [Youtube channel]. Retrieved July 8, 2021 from https://www.youtube.com/c/NASA/featured
Podcast	(Lichtman, 2020)	Lichtman, F. (Host). (2020, December 2021). How potatoes took over the world [Audio podcast episode]. In <i>Every little thing</i> . Gimlet. https://gimletmedia.com/
Τηλεοπτικό πρόγραμμα	(Crane & Kauffman, 1994-2004) (Bright, 1998)	Crane, D., & Kauffman, M. (Executive producers). (1994-2004). <i>Friends</i> [TV series]. Warner Bros Studios. Bright, K.S. (Episode director). (1998, November 19). <i>The One with All the Thanksgivings</i> (season 8, episode 5) [TV series episode]. In D. Crane, D., & M. Huffman (Executive producers), <i>Friends</i> . Warner Bros Studios.

¹⁵ Δημιουργός (author) εδώ θεωρείται το άτομο που μεταφόρτωσε/δημοσίευσε το video. Αν ταυτίζονται το όνομα δημιουργού και το όνομα χρήστη (username), παραλείψτε το δεύτερο (username). Αν υπάρχει η ανάγκη να αναφερθούν και άλλοι δημιουργοί που σχετίζονται άμεσα με το video (καλλιτέχνης, παρουσιαστής, οργανισμός κλπ), αυτό μπορεί να γίνει εντός του κειμένου σε εξωπαρενθετική αναφορά. Για έργα που απλώς περιλαμβάνονται στο youtube αλλά έχουν δημοσιευτεί παλαιότερα συντάσσουμε την αναφορά ανάλογα με το είδος τους (π.χ. ταινία) χωρίς να αναφέρουμε την βάση του youtube.

Ραδιοφωνικό πρόγραμμα	(Γιαλίνη & Σακαλή, 2021)	Γιαλίνη, Α., & Σακαλή, Α. (20 Δεκεμβρίου 2021) (Εκφωνήτριες). <i>Notturmo</i> [Ραδιοφωνική εκπομπή]. Τρίτο Πρόγραμμα ΕΡΤ.
-----------------------	--------------------------	---

Φωτογραφίες, εικόνες, σχήματα

Εικόνα με δημιουργό, χωρίς τίτλο	(Pardo, 2018)	Pardo, P. (2018, November 24). [<i>Group of Central American migrants climbing a fence between Mexico and the US</i>] [Photograph]. Time. https://time.com/2018-photos/
Εικόνα από το διαδίκτυο, χωρίς τίτλο, χωρίς δημιουργό ¹⁶	(“φουστανελλοφόροι”, χ.χ.)	[“Δύο φουστανελλοφόροι κοντά στο ναό του Ολυμπίου Διός”] [Φωτογραφία] (χ.χ.). Στο <i>Συλλογή Τρικόγλου</i> . Ψηφιοθήκη ΑΠΘ. https://digital.lib.auth.gr/record/18328?ln=el

¹⁶ Τα εισαγωγικά μπαίνουν γιατί το έργο είναι μέρος συνόλου. Αν ήταν αυτόνομο έργο, η περιγραφή θα έμπαινε σε πλάγια γραφή.

Εικόνα από το διαδίκτυο, με τίτλο, χωρίς δημιουργό	(Supply Chain, n.d.)	Supply Chain [Image]. (n.d.). Knowyourmeme. https://knowyourmeme.com/photos/most-viewed
Εικόνα με δημιουργό & με τίτλο	(Watson, n.d.)	Watson, C. (n.d.). <i>Red-capped robin</i> [Photograph]. Australian Geographic. https://www.australiangeographic.com.au/topics/wildlife/2019/09/a-guide-to-australias-most-colourful-robins/
Εικόνα από βιβλίο	(Μάρκου, 2015)	Μάρκου, Κ. (2015). Γυναίκα μαυροφορεμένη [Φωτογραφία]. Στο Α. Αλεξίου και Γ. Μηνάς (Επιμ.), <i>Οι γυναίκες της υπαίθρου: Ασπρόμαυρο φωτογραφικό λεύκωμα</i> (σ. 56). Καστανιώτης.

<p>Αναπαραγωγή εικόνας¹⁷</p>	 <p><i>Εικόνα 5.</i> Πανοραμική άποψη Θεσσαλονίκης. Από “Η Θεσσαλονίκη την δεκαετία 1980-90”, του Α.Ν. Ανδρέου, 2015, Δεκέμβριος, <i>Κόσμος</i>, τ. 3, σελ. 50. Copyright 2015 Α.Ν. Ανδρέου</p>
<p>Αναπαραγωγή εικόνας</p>	 <p><i>Figure 2.</i> Operations of Symbol table. Adapted from <i>Symbol Table in Compiler</i>, by @Ankit87, November 3, 2021, Geeks for Geeks. Retrieved December 10, 2021 from https://www.geeksforgeeks.org/symbol-table-compiler/ Copyright 2010 by GeeksforGeeks</p>

¹⁷ Για αναπαραγωγή εικόνων πρέπει να έχουμε την ρητή άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων. Εφόσον προβούμε στην αναπαραγωγή εικόνας, τοποθετούμε σε λεζάντα τις αντίστοιχες πληροφορίες για την προέλευσή της. Αν την έχουμε τροποποιήσει, γράφουμε *Adapted from* ή *προσαρμοσμένο από* πριν από την περιγραφή της. Σε αυτούσια αναπαραγωγή γράφουμε απλώς *from/από*.

Νόμοι, αποφάσεις	(Νόμος 4813/2021)	Νόμος 4813/2021, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2022-2025, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α 111/02.07.2021).
	(Υπ. Απόφαση 45410/2021)	Υπ. Απόφαση 45410/2021, Μέτρα στήριξης εργαζομένων ειδικών κατηγοριών, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Β 2883/02.07.2021).
	(Νόμος 4808/2021, άρθρο 9, παρ. 2)	Νόμος 4808/2021, άρθρο 9, παρ. 2, Για την Προστασία της Εργασίας, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α 101/19.6.2021).
	(Π.Δ. 42/2021)	Π.Δ. 42/2021, Οργανισμός Σχολής Εθνικής Άμυνας (Σ.ΕΘ.Α.), Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α 104/24.06.2021).

Μορφοποίηση εργασίας με το πρότυπο APA

Για την μορφοποίηση της εργασίας μας ακολουθούμε τις οδηγίες του υπεύθυνου καθηγητή. Ελλείψει οδηγιών, ακολουθούμε τις υποδείξεις της APA, οι οποίες σε γενικές γραμμές είναι οι εξής:

Κείμενο εργασίας:

Γραμματοσειρά: εφαρμόζουμε σε όλο το έγγραφο την ίδια γραμματοσειρά -οποιαδήποτε ευανάγνωστη. Παραδείγματα: Arial 12pt, Calibri 11pt, Times New Roman 12pt.

Περιθώρια: 1 in (2,54 cm) παντού

Στοίχιση: αριστερή στοίχιση παντού.

Διαστήματα: διπλό διάστημα παντού. Δεν εφαρμόζουμε επιπλέον διάστημα μεταξύ των παραγράφων. Στην έναρξη κάθε νέας παραγράφου, ή σε παραθέσεις αυτούσιων αποσπασμάτων, μεγαλύτερων των 3 γραμμών, ορίζουμε εσοχή 0,5 in (1,27 cm).

Αρίθμηση σελίδων: στην άνω δεξιά γωνία της σελίδας (αραβική), με έναρξη από την σελίδα τίτλου – εξώφυλλο.

Σελίδα τίτλου-εξώφυλλο:

Εφαρμόζουμε κεντρική στοίχιση παντού (εκτός από την αρίθμηση σελίδων). Ξεκινάμε γράφοντας τον τίτλο σε έντονη γραφή αφού έχουμε αφήσει κενό 3-4 σειρών από την κορυφή της σελίδας. Στη συνέχεια, αφήνουμε κενή μια σειρά και συνεχίζουμε γράφοντας σε ξεχωριστή σειρά και χωρίς μορφοποίηση όνομα συγγραφέα, όνομα ιδρύματος (πανεπιστήμιο, σχολή, τμήμα), τίτλο και κωδικό μαθήματος, όνομα υπεύθυνου καθηγητή και ημερομηνία κατάθεσης εργασίας.

Βιβλιογραφική Λίστα:

Μορφοποίηση:

Ξεκινάμε την βιβλιογραφική λίστα πάντα **σε νέα σελίδα**, μετά το κείμενο της εργασίας και πριν από τα παραρτήματα. Εφαρμόζουμε την ίδια γραμματοσειρά με το κείμενο της εργασίας. Στην κορυφή της σελίδας ξεκινάμε γράφοντας τον τίτλο “References” ή “Βιβλιογραφία” κεντραρισμένο στο κέντρο και σε έντονη γραφή. Αμέσως μετά συνεχίζουμε γράφοντας σε αλφαβητική σειρά τις πηγές μας σύμφωνα με τους κανόνες (βλ. Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών).

Εφαρμόζουμε, όπως στο κείμενο της εργασίας, περιθώρια 2,54 cm, αριστερή στοίχιση και διπλό διάστημα, τόσο μεταξύ των αναφορών όσο και σε κάθε αναφορά ξεχωριστά. Εσοχή παραγράφου στις βιβλιογραφικές αναφορές στα 1,27 cm.

Οργάνωση των πηγών:

Αν έχουμε **πολλά έργα του ίδιου συγγραφέα** ταξινομούμε χρονολογικά, ξεκινώντας από το πιο παλιό. Αν κάποιο έργο δεν έχει χρονολογία (*n.d.* ή *χ.χ.*) θεωρείται παλαιότερο όλων.

Αν έχουμε **έργα με πολλούς συγγραφείς και ίδιο τον πρώτο συγγραφέα** ταξινομούμε με βάση τον δεύτερο.

Αν έχουμε έργα του **ίδιου συγγραφέα που δημοσιεύτηκαν την ίδια χρονιά** τα ταξινομούμε αλφαβητικά με βάση τον τίτλο και βάζουμε μετά από το έτος τα γράμματα *a, b, c, d ...* (π.χ. 1990a, 1990b).

Δεν διαχωρίζουμε τις ξενόγλωσσες από τις ελληνόγλωσσες πηγές εκτός και αν ζητηθεί από τον καθηγητή. Για την **ενιαία ταξινόμηση ελληνικών και ξενόγλωσσων πηγών** μεταγράφουμε τους μη λατινικούς χαρακτήρες σε λατινικούς (μπορούμε να δούμε πώς εφαρμόζεται η μεταγραφή [εδώ](#)). Επισήμανση: η μεταγραφή γίνεται για χάρη της ταξινόμησης, δεν μεταβάλλουμε την γλώσσα των ονομάτων και γενικότερα των βιβλιογραφικών αναφορών.

Τα **ανώνυμα έργα** τα ταξινομούμε με βάση τον τίτλο τους αγνοώντας τα άρθρα. Δεν διαχωρίζουμε τις **online πηγές** (ιστοσελίδες, ιστολόγια), συντάσσουμε τις αναφορές τους και τις ταξινομούμε σύμφωνα με τους κανόνες.

Σχετικός διαθέσιμος οδηγός από την APA για την μορφοποίηση της εργασίας [εδώ](#).

Παράδειγμα βιβλιογραφικής λίστας

Βιβλιογραφία

American Psychological Association (2010). *Publication manual of the American Psychological Association (6th ed.)*.

American Psychological Association. (2020a). *Guide to what's new in the publication manual of the American Psychological Association, seventh edition*. <https://apastyle.apa.org/instructional-aids/whats-new-7e-guide.pdf>

American Psychological Association. (2020b). *Publication manual of the American Psychological Association: The official guide to APA style (7th ed.)*

Anonymous. (2010). *Untold story*. Birghen Press.

Μπαλής, Σ. (2003). *Λυρικά ουρανογραφήματα*. Νησίδες.

Bloom, P. (n.d.). *Introduction to Psychology* [Online Course]. Coursera. <https://www.coursera.org/learn/introduction-psychology>

Del Rey, Lester. (2023). *Absolutely no paradox*. Project Gutenberg. <https://www.gutenberg.org/ebooks/70464>

A few thoughts. (2014). Johnson Press.

Φώτογλου, Κ. (2021). *Ασύρματη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας (WPT) με χρήση του συντονιστή EC-SRR* [Πτυχιακή εργασία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης]. IKEE. <https://search.lib.auth.gr/Record/ikee-331811>

King, H. (1998). *Hippocrates' woman: Reading the female body in Ancient Greece*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203025994>

Spielberger, Ch. D. (Ed.). (1966). *Anxiety and behavior*. Academic Press.

Vakalopoulos, K. A. (1988). *Modern history of Macedonia 1830-1912: From the birth of the Greek State until the liberation*. Barbounakis.

Βεργίδης, Δ., & Κόκκος, Α. (Επιμ.). (2010). *Εκπαίδευση ενηλίκων: Διεθνείς προσεγγίσεις και ελληνικές διαδρομές*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Wilson, D. H. (2010). *Vocational education in high schools: A future outlook* (Publication No. 3402501) [Doctoral dissertation, Liberty University]. ProQuest Dissertations & Theses Global.

World Health Organization. (2015). *Global health ethics*.

https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/164576/9789240694033_eng.pdf

Ξυδώνας, Π., & Δούκας, Χ. (2018, 1 Σεπτεμβρίου). Δασμοί, διεθνές εμπόριο και ενεργειακές επιπτώσεις. *Η Ναυτεμπορική*, σ. 9.

Ζήρας, Α. (2010). Σύγχρονα Κτερίσματα [Κριτική του βιβλίου *Ο θησαυρός των αηδονιών και άλλα διηγήματα*, του Η. Χ. Παπαδημητρακόπουλου]. *Διαβάζω* (505), 34-35.

Zorpette, G. (2002). Let there be light. *IEEE Spectrum*, 39(9), 70-74.

<https://doi.org/10.1109/mspec.2002.1030972>

Zorpette, G., & Bretz, E. A. (2002). Finding the strange and wonderful in electric town [tools & toys]. *IEEE Spectrum*, 39(7), 40-42. <https://doi.org/10.1109/MSPEC.2002.9006984>